

svědčiti, ale to jest pro tento spor lhostejno, protože obecní zastupitelstvo není samo sobě bezprostředním úřadem dohlédacím. Hlavně však opírá se žalující obec o rozhodnutí moravského zemského výboru ze dne 30. prosince 1925, jímž byla stížnost bývalého starosty do usnesení obecního zastupitelstva jako neodůvodněná zamítnuta. Žalující obec zastává názor, že toto rozhodnutí jest rozhodnutím po rozumu § 5 odst. (4) a (5) uved. zákona a že prý není zákonného ustanovení, podle něhož by měl rozhodovati dohlédací úřad jako stolice první. V tom však jest stěžovatelka na omylu. Právě-li zákon v § 5 (4), že rozhoduje »bezprostřední úřad dohlédací« a právě-li v § 48 (2), že tímto úřadem na Moravě jest zemský výbor, jest nade vši pochybnost jasno, že zemský výbor jest tu první stolicí, což jde ostatně na jevo i z úvahy, že obecní zastupitelstvo jakožto orgán obce nemůže co do důvodu rozhodovati svůj vlastní spor o náhradu škody. V tomto případě však rozhodoval zemský výbor jako stolice rekursní — jak sám v odůvodnění praví — a chybí tu tedy již první z řečených předpokladů. Přihlédne-li se k obsahu rozhodnutí, jest vidno, že zemský výbor jen nevyhověl stížnosti žalovaného, který se domáhal, by obec uznala jím zaplacené částky a pojala je do obecních účtů za rok 1920, a že uznal, že obecní zastupitelstvo právem vyloučilo obě položky a že stížnost podaná proti vyloučení jest neodůvodněna. Ani slova není v tomto rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody, jak zákon nařizuje, takže chybí tu i druhá ze zmíněných náležitostí. Právě-li rekurs, že prý se odvolací soud dopustil zmatečnosti podle § 477 čís. 6 s. ř. s., přezkoumáváje zákonnost rozhodnutí zemského výboru a správnost postupu stolic, jest rovněž na omylu, neboť přehlíží, že odvolací soud ani v tom, ani v onom směru rozhodnutí zemského výboru nepřezkoumával, nýbrž zkoumal jen, zda bylo vyhověno předpisu § 5 (4) a (5) zákona čís. 329/1921, což bylo nejen jeho právem, nýbrž i jeho povinností. K vývodům odvolacího spisu žalovaného nutno podotknouti, že nesejde na tom, že jde o účty z roku 1920 a že zákon čís. 329/1921 nabyl účinnosti až dnem 1. října 1921, neboť jde o předpis práva formálního povahy donucovací, který platí i pro náhrady, vyvozované z hospodářské obecní správy před účinností zákona, protože zákon nemá pro tento případ přechodných ustanovení (srv. §§ 29 a 42 j. n., §§ 57 a 59 zák. a § 57 prov. nař. čís. 143/1922 a k tomu rozhodnutí uveřejněné pod čís. 6706). Usnesení odvolacího soudu bylo však nutno opravit v tom směru, že se žaloba odmítá jen pro ten čas, protože soud jest povolán rozhodovati o výši škody, bylo-li o povinnosti k náhradě škody příslušným správním úřadem ve smyslu kladném pravoplatně rozhodnuto, takže by pak o témže předmětu a mezi týmiž stranami byl pořad práva připuštěn.

Čís. 7054.

Přerušeni sporů o splnění peněžních závazků ve starých korunách v poměru k republice Rakouské (vládní nařízení ze dne 15. prosince 1925, čís. 249 sb. z. a n.).

Předpis řu 1 (3) a (4) nař. nevztahuje se na peněžité závazky z pojišťovacích smluv sjednaných generálními representacemi říšskoněmeckých soukromých pojišťoven v bývalém Rakousko-Uhersku.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, R II 141/27.)

Řízení o žalobě zdejší příslušnice proti říšskoněmecké pojišťovně soud první stolice přerušil podle ř 3 vládního nařízení ze dne 15. prosince 1925, čís. 249 sb. z. a n. Rekursní soud zamítl návrh žalované na přerušeni řízení. Důvody: Do usnesení prvního soudu stěžuje si žalobkyně, že přerušeni sporu bylo neprávem vysloveno, ježto jde o pohledávku vzniklou teprve úmrtím Leopolda M-a dne 11. května 1924, tedy po 26. únoru 1919, takže se vládní nařízení ze dne 15. prosince 1925, čís. 249 sb. z. a n. vůbec na pohledávku tu nevztahuje. Nařízení to bylo vydáno na základě řu 7 vl. nař. ze dne 26. března 1925, čís. 46 sb. z. a n. Přerušeni sporů a exekucí nařizeno tu jen pro případy v řř 1 a 4 uvedené, t. j. jde-li o pohledávky vzniklé do 26. února 1919, byť i vznikly před 28. říjnem 1918. Podle řu 3 nař. čís. 46/1925 jde o ochranu příslušníka čl. a příslušníci cizích států mohou se dovolávati předpisů těch jen, je-li tu vzájemnost, té tu však s Německem není, nebylať ani žalovanou tvrzena. V úvahu zde může přijíti pouze vládní nař. čís. 142/24, jehož platnost však 31. prosince 1924 prošla a nebyla prodloužena ani nebyla obnovena, jak prokázáno osvědčením min. vnitra ze dne 29. ledna 1927 a podle osvědčení rak. spolkového kancléře ze dne 27. ledna 1927 týká se dohoda mezi republikou Rakouskou a Československou ze dne 29. května 1925 jen pojišťovacích smluv mezi rak. pojišťovnami a čl. pojištěnci a opačně. Ani úmluva čís. 60 ze dne 3. března 1926 se na tento případ nevztahuje. Ostatně i kdyby se nařízení čís. 249/25 na tuto pohledávku vztahovalo, je nesprávným názor prvního soudu, že není pro spor rozhodným, kdo jsou v něm strany, neboť pro bydliště (sídlo) je rozhodným toto u strany samé. řlo o pojištění u »Vaterländische Lebensversicherungs-Aktien-Gesellschaft v Elbersdorfu«, jejíž práva a povinnosti přešly na akciovou společnost Nordstern v Berlíně a s této na žalovanou. Žalovaná také dala plnou moc svému zástupci a nenamítala nedostatek pasivní legitimace, a teprve 12. února 1927 přišla žalovaná s tvrzením, že měla 26. února 1919 sídlo (representaci) ve Vídni a nikoliv v obvodu republiky Československé, což však neprokázala ani důkazu o tom nenabídla; měla sídlo v Berlíně. Žalovaná ani netvrdila, že řlo o závazek její filiálky. Také závazek žalované vznikl podpisem police v Elbersdorfu a podpis generální representace ve Vídni nenahrazoval jejího závazku. Také ujednání sudiště ve Vídni nemá tu významu, pokud jde o sídlo žalované. Podle řu 1 (4) cit. nař. čís. 249/25 musí z listin neb z ujednání stran vycházeti nepochybně na jevo, že řlo o závazky filiálek hlavních ústavů. Tu však tomu tak není, naopak jest patrné, že zavázána jest sama žalovaná. I kdyby to byl závazek původně filiálky, přešly tyto závazky na žalovanou. Proto navrhuje stěžovatelka, by po případném doplnění návrh na přerušeni řízení byl zamítnut. Stížnosti dlužno přiznati dů-

vodnost. Pro posouzení otázky přerušení sporu je rozhodným podle nař. čís. 249/25, jde-li o právní poměr mezi příslušníkem tuzemským, bydlivším 26. února 1919 v tuzemsku a pojišťovacím ústavem, majícím v téže době sídlo na území republiky Rakouské neb aspoň v zemích býv. Rakouska mimo obvod republiky Československé. Ani jediný ze zákonů zabývajících se otázkou měny čsl. a rak. uherských korun z pojišťovacích smluv, nevztahuje se k cizině kromě zemí býv. Rakousko-Uherska s výjimkou nař. čís. 213/23, které však platnosti pozbylo a kterým bylo nařízeno přerušení sporů o peněžité pohledávky, znějící na rak.-uh. koruny z pojišťovacích smluv s říšsko-německými pojišťovnamy, pokud jde o smlouvy zavazující hlavní ústav. Byl-li tu tedy závazek žalované samé, mohlo by přijíti v úvahu pro přerušení sporu jen nař. čís. 142/24, které však již neplatí, jak prokázáno osvědčením min. vnitra ze dne 29. ledna 1927, čís. 3342/27. Ovšem jinak by tomu bylo, byl-li to závazek filiálky žalované pojišťovací společnosti a měla-li filiálka sídlo v rozhodné době v Rakousku, o kteréž sídlo tu jediné jde, dle tvrzení žalovaného. V tomto případě by muselo řízení přerušeno býti podle nař. čís. 249/25. První soud má za to, že tomu tak je, pokládaje representaci žalované ve Vídni za smluvní stranu a staví ji na roveň filiálce. Tomu však tak není podle čl. IV. pat. čís. 127/1865. Generální representace je podle tohoto předpisu jen zástupcem a plnomocníkem cizozemské společnosti pojišťovací, která ustanovena býti musí, není však filiálkou, která by mohla býti souhrnem práv a závazků právě tak jako jí není agentura. Není tu tedy právního poměru mezi pojištěncem a touto representací, nýbrž poměr ten je mezi pojištěncem a cizozemskou společností samou. To také je z pojistky samé i korespondence patrné. V pojistce uzavírá smlouvu pojišťovací akciová společnost v Elbersdorfu a taktéž v korespondenci se mluví o společnosti samé jako oprávněné i zavázané ze smlouvy pojišťovací. Opatření pojistky podpisem generální representace a korespondence touto representací vedená jsou naprosto bezvýznamny, vždyť v korespondenci, pokud vedena je representací, nevystupuje representace svým jménem, nýbrž všude se mluví o akciové společnosti jako smluvní straně a v pojistce se obmezuje representant K. pouze na potvrzení, že byla premie zaplácena pojistníkem a výslovně uvádí se jako plnomocník společnosti samé. Ani smluvené sudiště a plniště ve Vídni nemá tu významu, neboť dle nař. čís. 249/25 i předchozích zákonů čís. 207 a nař. čís. 265 z r. 1922 je rozhodným sídlo strany. Je to patrné i z čís. 213/23 a § 1 (3) zák. čís. 274/24. Jde tudíž o právní poměr mezi pojištěncem (žalobkyní) a žalovanou samou, ta neměla dne 26. února 1919 sídlo na území republiky Rakouské a proto se nař. čís. 249/25 na ni nevztahuje a není v zákoně opory pro přerušení sporu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud zamítl právem změnou usnesení procesního soudu návrh žalované strany na přerušení řízení. Předpis §u 1 odst. (3) a (4)

vládn. nař. čís. 249/25 nevztahuje se na peněžité závazky z pojišťovacích smluv sjednaných generálními representacemi říšskoněmeckých soukromých pojišťoven v bývalém Rakousko-Uhersku. Otázka tato dříve sporná byla rozřešena vládou a sice vydáním vládních nařízení čís. 213/23 a 142/24, jimiž byly pro spory o tyto peněžité závazky vydány zvláštní předpisy o přerušení, ač v době té platilo vládní nařízení čís. 173/21 a po tomto nařízení čís. 236/23. Kdyby bývala vláda kladla říšskoněmecké pojišťovny, jež sjednaly závazky ty svými representacemi v bývalém Rakousko-Uhersku, na roveň právníkům osobám uvedeným v odst. c) § 1 vládn. nař. čís. 173/21 a tím také filiálkám pojišťovacích ústavů, o nichž mluví § 1 nař. čís. 274/24 a hlavně § 1 nař. čís. 249/25, nebyla by vydala zvláštní nařízení o přerušení sporů o peněžité závazky z pojišťovacích smluv sjednaných s říšsko-německými pojišťovnami. Vydáním těchto nařízení čís. 213/23 a 142/24 projevila jasně, že nestotožňuje generální representace těchto pojišťoven s filiálkami pojišťovacích ústavů, o nichž mluví v §u 1 odst. (3) nařízení čís. 249/25. Nelze proto ustanovení tohoto nařízení vztahovati na tento spor, v němž uplatněna jest pohledávka na základě pojišťovací smlouvy sjednané vídeňskou representací říšskoněmecké pojišťovny. Pojišťovací smlouva ze dne 28. dubna 1903 byla sjednána jedině s touto representací, kdežto slovo filiálka není vůbec obsaženo ve smlouvě té. Není proto důvodu pro názor, že representace byla zároveň odbočkou tehdejší německé pojišťovny.

Čís. 7055.

Vznikne-li při exekuci vyklizením místnosti mezi vymáhajícím věřitelem a domnělým podnájemníkem spor o to, zda jde o poměr podnájemní (§ 568 c. ř. s.) či o jiný poměr, jest na vymáhajícím věřiteli, by prokázal, že jde o podnájemníka. Jinak exekuci proti domnělému podnájemníku nelze vykonati. Exekuční soudce jest oprávněn, by, nežli rozhodne o odepření výkonu exekuce, podle §u 55 ex. ř. vyšetřil okolnosti pro to významné. Pouhé placení nájemného pachtýři nebo jeho prostřednictvím nevyklučuje nutně přímého nájemního poměru k pronajímateli.

(Rozh. ze dne 12. května 1927, R I 327/27.)

František J. navrhl, by odepřen byl vymáhající straně výkon exekuce nuceným vyklizením místností, povolený usnesením soudu ze dne 11. prosince 1925, proti manželům Františku a Marii H-ovým, uváděje, že místnosti nejsou najaty manželé H-ovými, nýbrž že on sám jest jich nájemcem. Soud první stolice návrhu vyhověl a poukázal vymáhajícího věřitele s jeho nárokem na vyklizení předmětů na pořad práva. Důvod y: Strana vymáhající k odůvodnění svého tvrzení, že navrhovatel jest podnájemníkem strany povinné, uvedla pouze, že platí činži pachtýři, straně povinné, což tato potvrdila. Poněvadž z pouhého mezi účastníky nesporného fakta, že navrhovatel platí činži straně povinné,